

HOE KUNNEN SENIOREN ZO LANG MOGELIJK ZELFSTANDIG BLIJVEN WONEN?

- Verslag themabijeenkomst 22 februari 2023 -

Welkom door Marianne Coopmans, voorzitter van de Werkgroep Wonen en korte schets van de problematiek

Kees van den Berg, lid Werkgroep Wonen, leest het sprookje [‘De slimme mevrouw en de ouderen’](#) voor

Inleiding [230222platformwwzutrecht](#) door Yvonne Witter, adviseur Platform [ZorgSaamWonen](#)

De praktijk van Wonen & Zorg, door Hans Schut, als vrijwilliger voorlichter WMO bij de gemeente Utrecht

Hans geeft als gepensioneerd medewerker van de gemeente Utrecht voorlichting over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de U-Pas. Hij ziet in de praktijk veel mensen die graag willen verhuizen naar een meer geschikte woning, maar deze niet kunnen vinden. Er zijn wel geschikte woningen, maar vooral in Overvecht en Kanaleneiland, maar daar wil men meestal niet naar toe. Ook brengt verhuizen veel kosten met zich mee. Ook de huur van die andere woning is vaak veel hoger dan wat men nu betaalt. Een aantal jaren geleden was er een 'doorstroompremie' beschikbaar, maar deze bestaat niet meer. Een ander probleem volgens Hans is dat vrijwel alle

verzorgingshuizen in Utrecht zijn verdwenen, bijvoorbeeld De Saffier in Hoograven. En veel voorzieningen voor mensen met een handicap zijn wegbezuinigd. Kortom, ouderen komen terecht in een cirkel, als ze iets aan hun woonsituatie willen veranderen. Een oplossing daarvoor heb ik niet.

Reacties vanuit de zaal

Een deelnemer is van mening dat het allemaal een kwestie van geld is en keuzes maken. Een andere deelnemer benadrukt dat het niet alleen gaat om zelfstandig blijven wonen (zie titel van de themabijeenkomst), maar om zelfstandig blijven wonen **in de eigen omgeving**. Ook voorzieningen in de buurt/wijk zijn belangrijk. Andere reacties: kijk ook naar gemengde woonvormen als alternatief, bijvoorbeeld gestippeld wonen. En neem contact op met de '**Verhuisadviseur Senioren**', die ouderen kan ondersteunen bij het zoeken naar een andere woning. Een medewerker van Stade, waar de Verhuisadviseur is ondergebracht, geeft ter plekke een toelichting op rol en taken van de Verhuisadviseur. Zie [Wat doet de verhuisadviseur: Verhuisadviseur Senioren](#). Uit de toelichting blijkt dat mensen nauwelijks op de hoogte zijn van de Verhuisadviseur. In de publiciteit worden zij onvoldoende bereikt. Hier ligt een belangrijke taak voor Stade in samenwerking met de gemeente.

In kleine groepen met elkaar in gesprek over de vraag hoe we (later) zo lang mogelijk zelfstandig willen/kunnen wonen?

Terugkoppeling gespreksgroepen

Belangrijke gespreksthema's waren belemmeringen om te verhuizen/door te stromen vanuit een grote woning naar een geschikte woning voor senioren, toegankelijkheid van woningen en woonomgeving, ontmoetingsmogelijkheden, veiligheid en het ontbreken van goede informatie. Hieronder volgt een samenvatting van wat er besproken is per onderwerp.

Doorstroming

Vraag is wanneer je moet beginnen met nadenken over verhuizen. Onderzoek wijst uit dat je acht jaar nodig hebt om aan het idee te wennen en om de nodige voorbereidingen te treffen. Welke wijk en welke woning? De Verhuisadviseur kan hierbij helpen, maar deze kan niets doen bij het verhuizen van koop naar koop en van koop naar sociale huur. Financieel is het meestal niet aantrekkelijk om te verhuizen, omdat men meestal meer aan huur kwijt is dan wat men aan woonlasten heeft in de eigen woning.

Bovendien is het woningaanbod onvoldoende. De aangeboden ruimte is vaak te klein, want niet geschikt om de kleinkinderen te laten logeren. Er wordt gewezen op de kleinschalige woonvormen uit de presentatie van Yvonne Witter. "We moeten in kleine oplossingen denken. Het is belangrijk om zelf in beweging te komen". Want de gepresenteerde voorbeelden zijn vaak gebaseerd op particuliere initiatieven. Ander voorstel is om voorrang te geven aan mensen die kleiner willen gaan wonen.

Conclusie: doorstroming moet veel meer gefaciliteerd worden. Kijk hierbij vooral naar de woonwensen van senioren. Maar neem als senioren ook zelf initiatief voor het realiseren van alternatieve, kleinschalige woonvormen.

Toegankelijkheid

Er wordt nog steeds niet levensbestendig gebouwd. Het aanpassen van woningen voor ouderen en mensen met een handicap is heel lastig, vooral als je als je kleiner gaat wonen. Denk aan hoge drempels. Je moet aan heel veel dingen denken. Suggestie is om een soort stappenplan te maken ter voorbereiding op een verhuizing.

Goede toegankelijkheid van wijken en woningen is noodzakelijk. Bij de nieuwe wijk Merwede worden wat dat betreft vraagtekens geplaatst. Er zijn over het algemeen in de hele stad nog veel te weinig woningen levensloopbestendig, zo is de indruk.

Conclusie: levensloopbestendig (ver)bouwen is noodzakelijk, ook voor een betere doorstroming op de woningmarkt.

Ontmoeting

Meneer uit Bartholomeus Gasthuis: wij willen meer mensen van buitenaf naar binnen halen, laten meedraaien. De wens is een café te starten maar dat is veel te duur, omdat er altijd een personeelslid aanwezig moet zijn. De mogelijkheid om elkaar in de buurt te ontmoeten, wordt als essentieel gezien. Maar buurthuizen, buurthuis kamers zijn er veel te weinig. En als ze er wel zijn, zijn ze vaak te weinig bekend bij de doelgroep. Met anderen in een groep of cluster wonen stimuleert elkaar te ontmoeten. Maar het kost veel tijd en energie om samen een initiatief te nemen. Het kan ook lastig zijn om gezamenlijke besluiten te nemen. Hoe kun je dat organiseren? Een deelnemer van een andere gespreksgroep oppert een VvE als structuur voor inspraak en besluitvorming. Het gaat dan bijvoorbeeld om de gemeenschappelijke ruimte of het beheer van de tuin of buitenruimte. Een andere tip is om te zorgen voor meer informatie over de activiteiten in de wijk waar je gaat wonen.

Conclusie: om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen, is de aanwezigheid van een ontmoetingsruimte in het eigen woongebouw en/of in de eigen wijk essentieel. Goede informatie over bijvoorbeeld een buurthuis in de wijk is noodzakelijk.

Veiligheid

Activiteiten worden wel georganiseerd in Leidsche Rijn maar hoe komen ouderen veilig heen en weer thuis. Men voelt zich niet veilig op straat. Die onveiligheid kan leiden tot vereenzaming. Dat is ook het geval, als je niet weet waar je voor activiteiten kan aankloppen. Suggesties voor het vergroten van veiligheid in en om huis: een alarmsysteem, goede sloten (denk aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen, een straatapp, goed contact met je burens en de wijkagent of het Buurtteam weten te vinden. Het stimuleren van burenhulp is belangrijk. Mensen met een brede portemonnee kunnen wellicht bijspringen voor mensen die het minder hebben.

Conclusie: veiligheid in en om de woning is van groot belang. Dit moet onderdeel zijn/worden van alle plannen voor bouwen en openbare ruimte.

Overige opmerkingen

- Woningcorporaties krijgen te weinig ruimte in de stad om sociale huurwoningen te bouwen. Er zijn veel ééngezinswoningen maar die worden vaak door eenpersoons huishouden bewoond.
- De individualisering van de samenleving veroorzaakt eenzaamheid en staat sociale cohesie in de weg. Gestippeld wonen is een goede manier om gezond oud te worden en te blijven. Je hebt gewoon je eigen appartement in een flatgebouw en woont met een aantal andere ouderen 'gestippeld' over het gebouw. Er is één extra appartement waar je elkaar kunt opzoeken voor gezelschap, tv-kijken, kaarten, een eetclubje enz.
- De bereikbaarheid van het OV is op sommige belangrijke plekken in de stad slecht, zoals crematorium Daelwijck. Ook de toegankelijkheid en de ruimte in de bus voor mensen met een beperking en ouderen kan beter. Soms is ook het vervoer binnen de wijk lastig.
- Er is heel veel informatie maar deze is moeilijk te vinden, want je ziet door de bomen het bos niet meer. Bovendien is alles digitaal. En niet alle ouderen zijn digivaardig.
- Veel informatie is te vinden in de Plusgids, de papieren versie kunt u gratis afhalen in elke Utrechtse bibliotheek, de digitale versie vindt u [hier](#).

Afronding bijeenkomst

Marianne Coopmans dankt iedereen voor ieders komst en inbreng. Een verslag van de bijeenkomst en de presentaties zijn binnenkort te zien op de website van MNU.

Bedoeling is dat er een vervolg komt in zoveel mogelijk wijken van Utrecht. We hebben immers gehoord dat het gaat om zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in de eigen buurt/wijk. Plan is om een soort wijknetwerk te vormen, waar belangstellen zich bij kunnen aansluiten. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij bestaande netwerken.

Wilt u een bijdrage leveren aan zorgzaam wonen in uw wijk, laat het weten via mnu@stichting-pk.nl

Tenslotte: **Begin op tijd aan uw toekomst!**